

Program szkolenia okresowego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach inżynieryjno-technicznych

Część III

Kształtowanie warunków pracy zgodnie z wymaganiami bezpieczeństwa pracy i ergonomii , w tym w zakresie metod likwidacji lub ograniczenia oddziaływania na pracowników czynników szkodliwych dla zdrowia , uciążliwych i niebezpiecznych (min. przez odpowiednie rozwiązania projektowe , technologiczne i organizacyjne).

Spis treści :

1. Prawidłowa organizacja stanowiska pracy
2. Eliminacja źródeł czynników niebezpiecznych i szkodliwych występujących w procesach pracy
3. Metody likwidacji oraz ograniczenia oddziaływania na pracownika czynników szkodliwych i niebezpiecznych :
 - * Badaniach i ocenach poszczególnych grup czynników niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia występujących w procesach pracy
 - * Znajomości skutków oddziaływanie czynników szkodliwych , w tym rakotwórczych na organizm ludzki
 - * Wprowadzanie rozwiązań projektowych , technologicznych i organizacyjnych
4. Podstawowe zasady bezpiecznej pracy przy komputerze
5. Wymagania bhp i ergonomii przy pracy z monitorami ekranowymi i innymi urządzeniami biurowymi.
6. Bezpieczeństwo i higiena pracy przy ręcznych pracach transportowych
7. Znaki , sygnały i barwy bezpieczeństwa
8. Zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy

1. Prawidłowa organizacja stanowiska pracy

Ergonomia to nauka o pracy , zajmuje się przystosowaniem maszyn , urządzeń , narzędzi , stanowisk roboczych oraz środowiska pracy .

Ergo- ergos (praca) , **Nomia-** nomos (prawo, prawidłowość)

Podstawowym czynnikiem przesądającym o stopniu uciążliwości pracy i jej wpływu na człowieka ma prawidłowa organizacja stanowiska pracy np.

- rozmieszczenie środków i przedmiotów pracy
- wygodna pozycja przy pracy .

Prawidłowo usytuowane stanowisko powinno spełniać wymogi technologiczne , organizacyjne i ergonomiczne .

W celu likwidacji lub ograniczenia zagrożeń lub uciążliwości należy :

- wymieniać zniszczony sprzęt , urządzenia czy narzędzia
- lub oddać do naprawy w celu eliminowania zagrożeń z nimi związanymi .

Podczas pracy z komputerem pracownik jest narażony na czynniki szkodliwe dla zdrowi i uciążliwe .

Rozmieszczając elementy wyposażenia stanowiska pracy powinno się uwzględnić :

- charakter pracy (ciągła , dorywcza)
- ekran monitora ustawiony poprzecznie do okna w odległości minimum 1 m
- oświetlenie bezpośrednio od opraw , okien można zlikwidować poprzez zastosowanie żaluzji i odpowiednich opraw oświetleniowych
- dostateczna przestrzeń pracy (elementy obsługiwane ręcznie powinny być w zasięgu kończyn górnych)
- odległość między sąsiednimi monitorami co najmniej 0,6 m i między pracownikiem a tyłem sąsiedniego monitora co najmniej 0,8 m
- wyposażone w odpowiednie do wzrostu pracownika siedzisko (ergonomiczne)

2. Eliminacja źródeł czynników niebezpiecznych i szkodliwych występujących w procesach pracy może polegać na :

- doborze nieszkodliwych surowców , półfabrykatów i innych materiałów stosowanych w procesach technologicznych
- doborze procesów technologicznych oraz maszyn nie stwarzających zagrożeń czynnikami fizycznymi chemicznymi i biologicznymi np. unieszkodliwianie odpadów
- usunięcie pracownika z obszaru działania czynników niebezpiecznych poprzez zastąpienie go mechanizacją i automatyzacją procesów pracy w , których występują czynniki szkodliwe
- wydzielenie uciążliwych urządzeń

- zapewnianie właściwego transportu surowców , wyrobów czy odpadów szkodliwych
- osłonięcie stref zagrożenia poprzez stosowanie środków ochrony (np. środków ochrony zbiorowej tj. osłony , ekrany , izolację , wentylację lub klimatyzację)
- odpowiedni dobór pracowników na dane stanowisko uwzględniając właściwe kwalifikacje pracownika , jego predyspozycje ,
- przestrzeganie systemu szkoleń obowiązkowych

3. Metody likwidacji oraz ograniczenia oddziaływania na pracownika czynników szkodliwych i niebezpiecznych polegają na

*** Badaniach i ocenach poszczególnych grup czynników niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia występujących w procesach pracy** , z uwzględnieniem czynników rakotwórczych

- częstotliwość badań i pomiarów w/w czynników określa *Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2.02.2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy* .(Dz.U. Nr 33 , poz. 166)

Pracodawca , w którego zakładzie pracy występują czynniki szkodliwe dla zdrowia jest zobowiązany do dokonywania pomiarów i badań tych czynników :

- Co najmniej raz na dwa lata – przy stwierdzeniu w ostatnio przeprowadzonym badaniu stężenia lub natężenia czynnika szkodliwego dla zdrowia powyżej 0,1 – 0,5 wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia i natężenia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 228 §3 Kodeksu pracy
- Co najmniej raz w roku – przy stwierdzeniu w ostatnio przeprowadzonym badaniu stężenia lub natężenia czynnika szkodliwego dla zdrowia powyżej 0,5 – 1,0 wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia i natężenia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 228 §3 Kodeksu pracy

- w przypadku stwierdzenia przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych i niebezpiecznych pracodawca jest zobowiązany poinformować o tych przekroczeniach pracowników

*** Znajomości skutków oddziaływanie czynników szkodliwych , w tym rakotwórczych na organizm ludzki .** Należy znać :

- drogi wnikania czynników szkodliwych do organizmu
- oddziaływanie wybranych czynników na organizm ludzki :
 - a) oddziaływanie hałasu na organizm ludzki może powodować zwiększoną pobudliwość , nerwice , bezsenność , bóle głowy , zmniejszony refleks , nadcisnienie tętnicze krwi , pogorszenie odbioru informacji wzrokowej , choroby wrzodowe żołądka i dwunastnicy , wzmożone napięcie mięśni , obniżenie odporności na choroby
 - b) oddziaływanie wibracji na organizm ludzki może powodować zaburzenia w układzie krążenia , układzie nerwowym kostno – stawowym , zaburzenia czynności mięśni i ścięgien , zaburzenia pracy układu pokarmowego
 - c) oddziaływanie przepływu prądu elektrycznego na organizm ludzki są :
 - rażące (porażenie układu nerwowego , oddechowego , skurcze mięśni)
 - działanie cieplne (oparzenia wewnętrzne i zewnętrzne)
 - działanie elektrolityczne

Na ciężkość porażenia prądem ma wpływ droga przepływu prądu przez organizm człowieka , czas przepływu , odporność człowieka , warunki zewnętrzne w chwili rażenia oraz zasady ratowania porażonego prądem .

d) oddziaływanie mikroklimatu na organizm ludzki

Składniki określające mikroklimat środowiska pracy to – temperatura , wilgotność powietrza , ruch powietrza , ciśnienie atmosferyczne i promieniowanie cieplne .

- mikroklimat gorący na skutek wysokiej temperatury powoduje obciążenie fizjologiczne
- mikroklimat zimny powoduje obciążenia termiczne
- mikroklimat umiarkowany powoduje równowagę obciążeń fizjologicznych z obciążeniami termicznymi

(Uwaga – w pomieszczeniach biurowych występuje mikroklimat umiarkowany a temperatura powietrza w pomieszczeniu biurowym nie może być niższa niż 18 °C)

e) oddziaływanie czynników psychofizycznych na organizm ludzki –

W zależności od rodzaju ciężkości pracy i różnego rodzaju obciążeń psychicznych pracownik może mieć wyczerpanie fizyczno-nerwowe wskazujące na mniejszą aktywność fizyczno-umysłową, rozdrażnienie , mniejszy procent koncentracji.

f) oddziaływanie czynników biologicznych na organizm ludzki mogą wywołać :

- bakterie , które wywołują choroby odzwierzęce , choroby zakaźne , występują one w pyłach organicznych.
- wirusy , które wywołują choroby np. zapalenie wątroby typu BiC , AIDS
- grzyby , chorobotwórcze grzyby mogą być przyczyną chorób układu oddechowego , chorób skóry i różnego rodzaju grzybic.

* **Wprowadzanie rozwiązań projektowych , technologicznych i organizacyjnych**

Projektowanie stanowisk pracy jest to określenie odpowiedzialności pracownika w związku z wykonywaną przez niego pracą. Stanowiska pracy są podstawowymi składnikami każdej organizacji . Zadania realizowane przez dane stanowiska wyznaczane są przez: obszar swobody działania oraz obszar swobody decyzji.

- Projektowanie stanowisk pracy jest częścią szerszej grupy działań, jaką jest proces organizowania
- Proces projektowania stanowiska pracy opiera się na analizie sposobu, w jaki ma zostać zorganizowana praca i określeniu zadań, które się na nią składają. Zadania te muszą być zrealizowane, aby cel organizacji lub jednostki został osiągnięty.
- Analiza pracy obejmuje swoim zakresem badanie czynności dokonywanych na stanowisku, wymagania kwalifikacyjne osób przewidzianych do zatrudnienia, warunki pracy i powiązane z nimi inne stanowiska.
- Czynniki wpływające na projektowanie stanowiska pracy

Na analizę projektowania stanowiska pracy wpływa technologia organizacji, zmiany tej technologii oraz całe otoczenie. Projektowanie stanowiska pracy powinno być rozpatrywane w kontekście całego przedsiębiorstwa, a także z uwzględnieniem następujących czynników:

- cechy stanowiska pracy
- charakterystyka struktury zadań
- model charakterystyki stanowiska pracy
- proces motywacji wewnętrznej
- wpływ działań grupowych

Podejścia do projektowania - Specjalizacja

Specjalizacja polega na wyznaczeniu danej osobie na ogół wąskiego lub ograniczonego zadania lub czynności, aby mogła ona osiągnąć sprawność w jej wykonaniu.

Najważniejsze korzyści płynące ze specjalizacji to:

- sprawniejsze wykonywanie czynności,
- eliminacja nieproduktywnego czasu związanego z przestawianiem się z jednej czynności na drugą,
- obniżenie kosztów szkolenia nowo zatrudnionych pracowników.

Projektowanie stanowisk pracy uwzględniające zasady ergonomii :

1. Przysposabiaj (dopasuj) każdorazowo narzędzia pracy i zadania do możliwości człowieka
2. Projektuj wyposażenie stanowiska i zaplanuj zadania biorąc pod uwagę anatomię , umysł , psychikę i zdolności człowieka
3. Stosuj skuteczne i ekonomiczne sposoby pracy , by praca była bezpieczna , lżejsza , przyjemniejsza i wydajniejsza
4. Projektuj narzędzia , planuj zadania , by były łatwe w opisie , zrozumiałe , sprawne w obsłudze i z minimalną ilością wad
5. Stosuj zasady pracy :
 - reguły i procedury
 - zwyczajowy sposób pracy
 - doświadczenie życiowe
 - doświadczenie branżowe
6. Stosuj zasady organizacji pracy :
 - ekonomiczne działanie
 - optymalny wynik
 - podział pracy
 - koncentracja pracy
 - harmonia
 - ciągłość pracy
 - identyfikacja pracy
 - kompleksowe działanie
 - indywidualizacja

Zmiany technologiczne , organizacyjne to inaczej innowacja

Innowacja, to każda zmiana, która coś ulepsza, daje nową jakość lub pozwala stworzyć nowy produkt czy usługę. Innowacje to wprowadzenie nowych towarów oraz nowej metody produkcji, to otwarcie nowego rynku, zdobycie nowego źródła surowców, czy w końcu przeprowadzenie nowej organizacji procesów gospodarczych.

Innowacja jest szczególnym narzędziem przedsiębiorców, za pomocą którego ze zmiany czynią oni okazję do podjęcia nowej działalności gospodarczej lub świadczenia nowych usług. Innowacja nie musi być techniczna, nie musi być nawet czymś materialnym. Jeszcze inną definicję innowacji znaleźć można w Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka, gdzie przez innowację rozumie się wprowadzenie do praktyki w przedsiębiorstwie nowego lub znacząco ulepszanego rozwiązania w odniesieniu do produktu (towaru lub usługi), procesu, marketingu lub organizacji.

„Innowacyjność” stała się słowem kluczem. W obszarze nowoczesnej gospodarki mamy kilka takich określeń, np. „gospodarka oparta na wiedzy”, „społeczeństwo informacyjne”

Innowacja jest to każda zmiana w przedsiębiorstwie, która została dokonana w celu uzyskania nowego produktu, nowej usługi bądź nowej jakości. Może być to zmiana radykalna, dająca zupełnie nowy produkt, ale również cząstkowa, prowadząca do udoskonalenia produktu.

O innowacji można mówić na poziomie przedsiębiorstwa, na poziomie kraju, na poziomie świata, stawiając coraz wyższe wymagania w odniesieniu do tego, na jakim poziomie dana zmiana jest nowością. Dlatego też definicja tego słowa jest bardzo szeroka. Zjawiska innowacyjne są dynamiczne. Wszystko zaczęło się od innowacji produktowych i procesowych, ale obecnie wyróżnia się także np. innowacje organizacyjne. Jakikolwiek próby doprecyzowania, że pewne technologie są innowacyjne, a pewne nie, czyli przyklejanie etykietek, jest trochę sprzeczne z samą ideą innowacji. Innowacja to jest zmiana.

Precyzyjne klasyfikowanie innowacji jest więc dość kłopotliwe. Niemniej jednak od projektodawców projektów finansowanych z Funduszy Europejskich wymaga się doprecyzowania poziomu, wieku i stopnia rozprzestrzenienia nowego rozwiązania. Często trzeba szukać pomocy u ekspertów, którzy na podstawie najlepszej wiedzy i dostępnych publikacji mogą ocenić i zaklasyfikować planowaną do wdrożenia innowację.

To, co jest wspólne dla wszystkich definicji innowacji, to opisanie jej jako aktywności przedsiębiorstw w obszarze wprowadzania nowości (nowych rozwiązań) w różnych obszarach ich działalności.

Rodzaje innowacji .

Powszechnie w praktyce gospodarczej wyróżnia się cztery typy innowacji:

***Innowacje technologiczne/techniczne.** Uważane za najważniejsze, gdyż przynoszą największą wartość dodaną oraz najwyższe dochody przedsiębiorcy, będące jednak także najbardziej kosztowne. Przyczyniają się one do rozwoju produktów i usług. Bazują na wynikach prac naukowych i działalności badawczej. Ten typ innowacji jest często źródłem innowacji organizacyjnych oraz procesowych.

***Innowacje organizacyjne.** Polegające na zmianie w sposobie funkcjonowania przedsiębiorstwa, zmianie organizacji pracy, czy organizacji zarządzania. Mają często charakter bezkosztowy i związane są z racjonalizacją organizacji lub dostosowaniem jej do zmieniających się przepisów prawa, czy wymogów ze strony klientów.

***Innowacje procesowe.** Bardzo często powiązane z wprowadzeniem innowacji technicznych. Dotyczą wprowadzenia zmian w procesie produkcji, czy też procesie świadczenia usług.

***Innowacje marketingowe.** Dotyczą sfery sprzedaży i dystrybucji gotowych produktów i usług. Są to na przykład nowe opakowania, nowe formy reklamy, czy nowe strategie cenowe.

Często wszystkie typy innowacji występują łącznie, zwłaszcza w przedsiębiorstwach produkcyjnych (wytwarzanie nowych produktów). W przedsiębiorstwach usługowych zastosowanie mają przede wszystkim innowacje organizacyjne oraz marketingowe.

Dla przykładu: Nowym produktem jest lejek kuchenny. Na wstępie przedsiębiorca musi zdefiniować, o jaki produkt mu chodzi, jakie cechy powinien on mieć, aby zaspokajać potrzeby klientów. Mając wiedzę o niedoskonałościach dotychczasowych produktów i potrzebach klientów, przedsiębiorca poszukuje technologii (surowca), która pozwoliłaby wyeliminować stwierdzone niedoskonałości i stworzyć produkt o lepszych parametrach – to innowacja technologiczna. Gdy już uda mu się pozyskać technologię, potrzebna mu będzie linia produkcyjna (maszyny i urządzenia) – innowacja techniczna. Biorąc pod uwagę, iż technologia nie była dotychczas stosowana, a maszyny i urządzenia stworzone zostały specjalnie na jej potrzeby, przedsiębiorca musi opracować stosowne procedury dostaw surowca na linię produkcyjną, procedury obsługi tej linii oraz standardy pracy i bezpieczeń-

stwa – innowacja procesowa, a także zatrudnić i przeszkolić pracowników do obsługi maszyn – innowacja organizacyjna. Gotowy produkty, o lepszych parametrach niż inne dostępne na rynku wymaga indywidualnej strategii sprzedaży i dystrybucji – innowacja marketingowa.

4. Podstawowe zasady bezpiecznej pracy przy komputerze :

- codziennie wietrzyć pomieszczenie, w którym znajduje się komputer
- w zależności od potrzeb czyścić ekran płynem elektrostatyczny (nie rzadziej niż raz w tygodniu)
- Łączenie przemiennej pracy związanej z obsługą komputera ekranowego z innymi rodzajami prac nie obciążających narządu wzroku i wykonywania w innych pozycjach ciała - przy nie przekraczaniu godziny nieprzerwanej pracy przy obsłudze monitora ekranowego lub - Co najmniej 5- minutowa przerwa , wliczana do czasu pracy , po każdej godzinie pracy przy obsłudze monitora ekranowego

Uwaga: Dla kobiet w ciąży - prace na stanowiskach z monitorami ekranowymi – w łącznym czasie nie przekraczającym 8 godzin na dobę, przy czym czas spędzony przy obsłudze monitora ekranowego nie może jednorazowo przekraczać 50 minut, po którym to czasie powinna nastąpić co najmniej 10-minutowa przerwa, wliczana do czasu pracy.

Uwaga: Natężenie oświetlenia światłem elektrycznym pomieszczeń komputerów nie może być niższe niż 500 Lx (luksów) .

Obowiązkiem pracodawcy jest :

- zapoznanie pracowników z metodami organizacji bezpiecznych i higienicznych warunków pracy na stanowiskach administracyjno – biurowych w tym metody likwidacji i ograniczenia zagrożeń niebezpiecznych , szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia czynników występujących w procesach pracy jest zadaniem pracodawcy
- kształtowanie warunków pracy poprzez uwzględnianie zasad ergonomii tj.- obciążenie pracą poprzez czynniki zwiększające i zmniejszające obciążenie pracą np. oświetlenie , organizacja stanowiska pracy .

Laptop - Komputer mobilny

Coraz częściej zdarza się tak, że trzeba zabrać pracę do domu, do klienta lub nawet na wyjazd z tego powodu komputery mobilne typu notebook, laptop zyskują coraz większe grono zwolenników. Często mają podobne parametry sprzętowe (procesor, RAM, system) co komputery stacjonarne, jednak znacznie różnią się od nich gabarytami. Notebooki charakteryzują się wyjątkową lekkością i niewielkimi rozmiarami, dzięki temu łatwo je przemieszczać, można z nich korzystać niemal wszędzie. Jednak również podczas pracy na komputerze mobilnym nie należy zapominać o ergonomii.

W przypadku wykorzystania notebooka jako podstawowego środka pracy ważne jest zachowanie prawidłowej ergonomicznej pozycji ciała. W aspekcie krótkoterminowym pozwala to na zmniejszenie odczucia zmęczenia, natomiast w przyszłości powoduje mniejsze ryzyko powstania dolegliwości mięśniowo-szkieletowych. Aby zachować właściwe ułożenie tułowia i głowy należy poprawnie wyregulować ekran laptopa.

5. Wymagania bhp i ergonomii przy pracy z monitorami ekranowymi i innymi urządzeniami biurowymi .

Zawarte są w :

- *Rozporządzeniu Ministra pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 grudnia 1998 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe (Dz.U. Nr 148 , poz. 973)*
- *Dyrektywie 90/270/EWG z dnia 29 maja 1990 r. w sprawie minimalnych wymagań w dziedzinie bhp przy pracy z urządzeniami wyposażonymi w monitory ekranowe (Dz.Urz. WEL 156 z 21.06.1990 r.)*

Obsługując maszyny i urządzenia biurowe :

- należy znać zasady bezpiecznego ich użytkowania
- użytkować zgodnie z przeznaczeniem
- zachować ostrożność przy zauważeniu uszkodzenia sprzętu lub nieprawidłowego jego działania , powiadomić przełożonego o zauważonych nieprawidłowościach
- nie korzystać z urządzenia , które nie zostało naprawione

Uwaga : Wszystkie maszyny i urządzenia winny mieć instrukcje bezpiecznej obsługi .

Uwaga : Osłony ochronne stałe z maszyn , urządzeń wolno zdejmować tylko w czasie naprawy maszyny,urządzenia.

6. Bezpieczeństwo i higiena pracy przy ręcznych pracach transportowych

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 marca 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych (Dz.U. 2009 nr 56 , poz. 462)

określa przepisy , normy podnoszenia i dźwigania , również dla stanowisk pracy administracyjno – biurowej , przy których odbywają się prace transportowe

Uwaga : Kobieta przy pracy dorywczej może przenosić 20 kg, przy pracy stałej 12 kg.

Uwaga : Dopuszczalna masa ręcznie przenoszonych przedmiotów przez dorosłych mężczyzn przy pracy stałej wynosi 30 kg a dorywczej 50

7. Znaki , sygnały i barwy bezpieczeństwa

Znaki bhp to bardzo ważny element wyposażenia każdego zakładu pracy . Na podstawie PN można wyróżnić – piktogramy bhp (informacyjne) , znaki bhp (zakazu) , znaki bhp nakazu oraz tablice bhp ostrzegawcze . Wszystkie znaki bhp posiadają określony kształt oraz kolor .

Barwy bezpieczeństwa :

- **Kolor czerwony** - oznacza kategoryczny zakaz wykonywania określonych czynności, np. zakaz przejścia, palenia tytoniu i wskazuje urządzenia do wyłączenia w razie niebezpieczeństwa; służy również do malowania urządzeń przeciwpożarowych, np. gaśnic oraz miejsc ich umieszczenia;

- **Kolor żółty** – oznacza ostrzeżenie przed niebezpieczeństwem, np. obrzeżenie otworu w podłodze, wewnętrzne płaszczyzny osłon ruchomych części maszyn, zбоч podnośników;

Uwaga . Rurociąg pomalowany na żółto służy do przesyłania gazów palnych skroplonych ale sama barwa mówi nam o niebezpieczeństwie .

- **Kolor zielony** – oznacza miejsca bezpieczne oraz sprzęt pierwszej pomocy i miejsca jego przechowywania, np. natrysk ratunkowy na wypadek zapalenia odzieży, miejsce umieszczenia maski gazowej itp.;

- **Kolor niebieski** – ma charakter informacyjny, stosuje się go do malowania tablic informacyjnych, np. „maszyna jest w naprawie”;

Barwy światła mają również duże znaczenie dla bezpieczeństwa pracy, np. światło czerwone wyraża zakaz, światło pomarańczowe ostrzega, a światło zielone oznacza bezpieczeństwo i wolną drogę.

Sygnalami bezpieczeństwa są wszelkie sygnały świetlne i dźwiękowe , komunikaty słowne lub sygnały ręczne . Przekazują informacje istotne dla zachowania bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników.

8. Zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy

Wymaga stworzenia i wykorzystania odpowiedniego systemu zorganizowanego . Na ten system składa się struktura organizacyjna , rozłożenie odpowiedzialności na poszczególne osoby , wykorzystywanie posiadanych zasobów , przestrzeganie zasad , procedur i instrukcji .

System powinien ustalić pracodawca poprzez :

- określenie wymagań obowiązujących przepisów prawnych
 - ustalenie zadań dla poszczególnych osób
 - identyfikowanie występujących zagrożeń oraz przeprowadzenie analizy oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy oraz w skali całego przedsiębiorstwa
 - analiza przyczyn wypadków przy pracy , zdarzeń prawie wypadkowych i chorób zawodowych
 - ustalenie celów i priorytetów działań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planowanie zadań ukierunkowanych na ich osiągnięcie
 - ciągłe monitorowanie warunków pracy poprzez wprowadzenie procedur , zasad , dokumentowania zagrożeń na stanowiskach pracy oraz wprowadzanie działań korygujących
- Uwaga :** Warto wdrożyć systemy zarządzania bhp , ponieważ Państwowy inspektor pracy może ukarać mandatem za nieprzestrzeganie przepisów i zasad bhp pracodawcę lub osoby kierujące i nadzorujące prace innych ludzi